

Міжнародний гуманітарний університет
Факультет медицини та громадського здоров'я
Кафедра внутрішніх хвороб

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
Обстеження та визначення стану здоров'я

Галузь знань	<u>22 «Охорона здоров'я»</u>
Спеціальність	<u>227 «Фізична терапія, ерготерапія»</u>
Назва освітньої програми	<u>Фізична терапія, ерготерапія</u>
Рівень вищої освіти	<u>перший (бакалаврський) рівень</u>

Розробники і викладачі	Контактний тел.	E-mail
К.мед.н., доцент Гнідой Ігор Михайлович	066-422-85-90	igor.gnidoy.mgu@gmail.com

1. АНОТАЦІЯ ДО КУРСУ

Обстеження та визначення стану здоров'я пацієнта є підґрунтям для розробки комплексу заходів з фізичної терапії та ерготерапії та оцінки ефективності й переносимості розробленого комплексу.

Основна **мета** засвоєння курсу «Обстеження та визначення стану здоров'я» як навчальної дисципліни полягає у формуванні у майбутнього фахівця навичок оцінки фізичних функцій пацієнта, яка проводиться відповідно до медичного діагнозу. Такі дані про стан пацієнта отримуються від лікарів та інших членів мультидисциплінарної команди. Часто у пацієнтів є множинні порушення, і частина вмінь фізичного терапевта полягає у допомозі пацієнту визначити основну проблему, а також первинні та вторинні чинники, що мають на неї вплив. Необхідною частиною при проведенні реабілітаційного обстеження є врахування та проведення загального аналізу психологічних, економічних, соціальних та культурних чинників, які часто мають значний вплив на стан пацієнта, його проблем. Одним із важливих компонентів клінічної діяльності фізичного реабілітолога є оцінка реабілітаційного потенціалу пацієнта. На основі оцінки реабілітаційного потенціалу (високого, задовільного, низького) визначається реабілітаційний прогноз (сприятливий, неясний, несприятливий). Зокрема, визначаються здібності до орієнтації, пересування, самообслуговування та спілкування, навчання, контролю за своєю поведінкою, можливості повернутися до праці.

Передумови для вивчення дисципліни: дисципліни загальної підготовки, Патологічна фізіологія та патоморфологія, Вступ до спеціальності, основи фізичної реабілітації та ерготерапії, Види оздоровчо-рухової активності, Біомеханіка та клінічна кінезіологія,

Фізична терапія при порушеннях опорно-рухового апарату, Моделі надання реабілітаційних послуг (на основі міжнародної класифікації функціонування) тощо.

2. ОЧІКУВАНІ КОМПЕТЕНТНОСТІ, ЯКІ ПЛАНУЄТЬСЯ СФОРМУВАТИ, ТА ДОСЯГНЕННЯ ПРОГРАМНИХ РЕЗУЛЬТАТІВ

У процесі реалізації програми дисципліни «Обстеження та визначення стану здоров'я» формуються наступні компетентності із передбачених освітньою програмою:

Інтегральна компетентність:

Здатність вирішувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми, пов'язані з фізичною терапією та ерготерапією, що характеризуються комплексністю та невизначеністю умов, із застосуванням положень, теорій та методів медико-біологічних, соціальних, психолого-педагогічних наук.

Загальні компетентності (ЗК):

ЗК 01. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.

ЗК 02. Здатність діяти на основі етичних міркувань (мотивів).

ЗК 03. Навички міжособистісної взаємодії.

ЗК 04. Здатність працювати в команді.

ЗК 05. Здатність мотивувати людей та рухатися до спільної мети.

ЗК 06. Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово.

ЗК 07. Здатність спілкуватися іноземною мовою.

ЗК 09. Навички використання інформаційних і комунікаційних технологій.

ЗК 10. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.

ЗК 11. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.

ЗК 12. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

ЗК 13. Здатність діяти соціально відповідально та свідомо.

ЗК 14. Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.

ЗК 15. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.

Спеціальні (фахові) компетентності

СК 01. Здатність пояснити пацієнтам, клієнтам, родинам, членам міждисциплінарної команди, іншим медичним працівникам потребу у заходах фізичної терапії, ерготерапії, принципи їх використання і зв'язок з охороною здоров'я.

СК 02. Здатність аналізувати будову, нормальний та індивідуальний розвиток людського організму та його рухові функції.

СК 03. Здатність трактувати патологічні процеси та порушення і застосовувати для їх корекції придатні засоби фізичної терапії, ерготерапії.

СК 04. Здатність враховувати медичні, психолого-педагогічні, соціальні аспекти у практиці фізичної терапії, ерготерапії.

СК 05. Здатність провадити безпечну для пацієнта/клієнта та практикуючого фахівця практичну діяльність з фізичної терапії, ерготерапії у травматології та ортопедії, неврології та нейрохірургії, кардіології та пульмонології, а також інших областях медицини.

СК 06. Здатність виконувати базові компоненти обстеження у фізичній терапії та/або ерготерапії: спостереження, опитування, вимірювання та

тестування, документувати їх результати.

СК 07. Здатність допомогти пацієнту/клієнту зрозуміти власні потреби, обговорювати та пояснювати зміст і необхідність виконання програми фізичної терапії та ерготерапії.

СК 08. Здатність ефективно реалізовувати програму фізичної терапії та/або ерготерапії.

СК 09. Здатність забезпечувати відповідність заходів фізичної терапії та/або ерготерапії функціональним можливостям та потребам пацієнта/клієнта.

СК 10. Здатність проводити оперативний, поточний та етапний контроль стану пацієнта/клієнта відповідними засобами й методами (додаток 3) та документувати отримані результати.

СК 11. Здатність адаптовувати свою поточну практичну діяльність до змінних умов.

СК 13. Здатність навчати пацієнта/опікунів самообслуговуванню /догляду, профілактиці захворювань, травм, ускладнень та неповносправності, здоровому способу життя.

СК 14. Здатність знаходити шляхи постійного покращення якості послуг фізичної терапії та ерготерапії.

Навчальна дисципліна «Обстеження та визначення стану здоров'я» забезпечує досягнення програмних результатів навчання (РН), передбачених освітньою програмою:

ПР 01. Демонструвати готовність до зміцнення та збереження особистого та громадського здоров'я шляхом використання рухової активності людини та проведення роз'яснювальної роботи серед пацієнтів/клієнтів, членів їх родин, медичних фахівців, а також покращенню довкілля громади.

ПР 04. Застосовувати у професійній діяльності знання біологічних, медичних, педагогічних та психосоціальних аспектів фізичної терапії та ерготерапії.

ПР 06. Застосовувати методи й інструменти визначення та вимірювання структурних змін та порушених функцій організму, активності та участі, трактувати отриману інформацію.

ПР 07. Трактувати інформацію про наявні у пацієнта/клієнта порушення за Міжнародною класифікацією функціонування, обмеження життєдіяльності та здоров'я (МКФ) та Міжнародною класифікацією функціонування, обмеження життєдіяльності та здоров'я дітей та підлітків (МКФ ДП).

ПР 17. Оцінювати результати виконання програм фізичної терапії та ерготерапії, використовуючи відповідний інструментарій, та за потреби, модифікувати поточну діяльність.

Заплановані результати навчання за навчальною дисципліною

Знати:

- Методи збору анамнезу в пацієнтів, проведення огляду;
- Фізіологічні критерії фізичного розвитку;
- Рекомендації щодо гармонізації або корекції фізичного розвитку в залежності від його особливостей та недоліків;
- Теоретичні основи проведення функціональних проб та їх значення в функціональній діагностиці серцево-судинної, дихальної та вегетативної нервової систем;
- Інтерпретацію поняття “функціональний стан” організму і навести фактори, що на нього впливають;
- Методи обстеження і оцінки об'єму рухів у суглобах, сили і тонусу м'язів;
- Основні методи дослідження фізичної підготовленості людини;
- Основні методи визначення функціональних можливостей організму людини;
- Знати особливості оцінки функціональних резервів системи зовнішнього дихання;

- Методи обстеження й оцінки функціональних резервів системи кровообігу при дозованих динамічних фізичних навантаженнях субмаксимальної аеробної потужності;
- Методи визначення й оцінки потенціалу вегетативної нервової системи, координаційної функції та функції рівноваги. Визначення та оцінка функціонального стану нервової системи.
- Методи визначення й оцінки біологічного віку людини.

Уміння:

- Проводити соматоскопію та вимірювання показників, що визначають фізичний розвиток особи;
- Проводити оцінку фізичного розвитку з наданням кваліфікованих рекомендацій та призначень щодо його удосконалення.
- Оволодіти методикою проведення функціональних проб та малювати графіки змін показників основних функціональних систем в процесі тестування з аналізом отриманих даних;
- Надавати висновки за результатами проведеного функціонального тестування
- Опанувати навички роботи зі спеціальною медичною документацією.
- Робити аналіз результатів комплексного лікарського обстеження.
- Уміти провести антропометричні дослідження та інтерпретувати результати клініко- лабораторних методів дослідження, правильно вибрати та коректно призначити форми, методи та засоби фізичної реабілітації, дати клінічну інтерпретацію та медичний висновок щодо одержаних результатів лікування.
- Призначати режими рухової активності, скласти програми, описати форми та методи фізичної реабілітації при захворюваннях внутрішніх органів.
- Використовувати пасивні рухи у верхніх та нижніх кінцівках, відповідно тону м'язів-агоністів та антагоністів.
- Обстежувати і оцінювати систему кровообігу в спокої.
- Обстежувати й оцінювати функціональні резерви системи кровообігу при дозованих динамічних фізичних навантаженнях субмаксимальної аеробної потужності
- Визначати та оцінювати функції зовнішнього дихання
- Застосовувати засоби фізичної терапії у осіб із захворюваннями опорно-рухового апарату
- Визначати та оцінювати функціональний стан нервової системи.
- Оцінювати якість життя пацієнтів та порушення їх життєдіяльності
- Проводити тестування здоров'я.

Також вивчення даної дисципліни формує у здобувачів освіти **соціальні навички (soft skills)**: комунікативність (реалізується через метод роботи в парах та групах, мозковий штурм, метод самопрезентації), робота в команді (реалізується через метод проектів, ажурної пилки), конфлікт-менеджмент (реалізується через метод драматизації, ігрові методи), тайм-менеджмент (реалізується через метод проектів, роботи в групах, тренінги), лідерські навички (реалізується через роботу в групах, метод проектів, метод самопрезентації).

3. ОБСЯГ ТА ОЗНАКИ КУРСУ

Загалом		Вид заняття (перший семестр / другий семестр)			Ознаки курсу		
ЄКТС	годин	Лекційні заняття	Практичні заняття	Самостійна робота	Курс (рік навчання)	Семестр	Обов'язкова / вибіркова

6	180	16 / 16	20 / 20	54 / 54	2, 3	4, 5	обов'язкова
---	-----	---------	---------	---------	------	------	-------------

4. СТРУКТУРА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

№ теми	Назви тем	Кількість годин			
		денна форма			
		усього	лекц.	прак.	сам.роб.
1.	Базові компоненти обстеження та контролю стану пацієнта/клієнта фізичним терапевтом	14	4	4	6
2.	Соматоскопічна оцінка фізичного розвитку	14	2	4	8
3.	Антропометричні обстеження і оцінка фізичного розвитку	12	2	2	8
4.	Методи обстеження і оцінки об'єму рухів в суглобах, сили і тонусу м'язів	12	2	2	8
5.	Тестування м'язової сили і тонусу	12	2	2	8
6.	Визначення та оцінка функції зовнішнього дихання	12	2	2	8
7.	Визначення та оцінка функціональних резервів системи зовнішнього дихання	14	2	4	8
	Всього за перший семестр курсу	90	16	20	54
8.	Обстеження і оцінка системи кровообігу в спокої	14	4	4	6
9.	Прості і комбіновані функціональні проби системи кровообігу	14	2	4	8
10.	Обстеження і оцінка функціональних резервів системи кровообігу при дозованих динамічних фізичних навантаженнях субмаксимальної аеробної потужності	12	2	2	8
11.	Визначення і оцінка резервів системи кровообігу пробами зі статичною напругою	12	2	2	8
12.	Визначення та оцінка функціонального стану нервової системи	12	2	2	8
13.	Визначення та оцінка функціонального потенціалу вегетативної нервової системи, координаційної функції та функції рівноваги	12	2	2	8
14.	Визначення та оцінка біологічного віку людини	14	2	4	8
	Всього за другий семестр курсу	90	16	20	54
	Всього за курс	180	32	40	108
ПІДСУМКОВИЙ КОНТРОЛЬ - ЗАЛІК					

5. ТЕХНІЧНЕ Й ПРОГРАМНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ / ОБЛАДНАННЯ

Здобувачі отримують теми та питання курсу, основну і додаткову літературу, рекомендації, завдання та оцінки за їх виконання як традиційним шляхом, так і з використанням університетської платформи он-лайн навчання на базі Moodle. Окрім того, практичні навички у пошуку та аналізу інформації за курсом, з оформлення індивідуальних завдань, тощо, здобувачі отримують, користуючись університетськими комп'ютерними класами та бібліотекою.

6. САМОСТІЙНА РОБОТА

До самостійної роботи здобувачів щодо вивчення дисципліни «Обстеження та визначення стану здоров'я» включаються:

1. Знайомство з науковою та навчальною літературою відповідно зазначених у програмі тем.

2. Опрацювання лекційного матеріалу.
3. Підготовка до практичних занять.
4. Консультації з викладачем протягом семестру.
5. Самостійне опрацювання окремих питань навчальної дисципліни.
6. Підготовка та виконання індивідуальних завдань у вигляді есе, рефератів тощо.
7. Підготовка до підсумкового контролю.

7. ВИДИ ТА МЕТОДИ КОНТРОЛЮ

Робоча програма навчальної дисципліни передбачає наступні види та методи контролю:

Види контролю	Складові оцінювання
поточний контроль, який здійснюється у ході: проведення практичних занять, виконання індивідуального завдання; проведення консультацій та відпрацювань.	50%
підсумковий контроль, який здійснюється у ході проведення іспиту (заліку).	50%

Методи діагностики знань (контролю)	фронтальне опитування; наукова доповідь, реферати, усне повідомлення, індивідуальне опитування; робота у групах; ділова гра, розв'язання ситуаційних завдань, кейсів, практичних завдань, іспит (залік)
-------------------------------------	---

8. ОЦІНЮВАННЯ ПОТОЧНОЇ, САМОСТІЙНОЇ ТА ІНДИВІДУАЛЬНОЇ РОБОТИ ЗДОБУВАЧІВ З ПІДСУМКОВИМ КОНТРОЛЕМ У ФОРМІ ЕКЗАМЕНУ/ ЗАЛІКУ

Денна форма навчання			
<i>Поточний контроль</i>			
Види роботи	Планові терміни виконання	Форми контролю та звітності	Максимальний відсоток оцінювання
Систематичність і активність роботи на семінарських (практичних) заняттях			
1.1. Підготовка до практичних занять	Відповідно до робочої програми та розкладу занять	Перевірка обсягу та якості засвоєного матеріалу під час практичних занять	25
Виконання завдань для самостійного опрацювання			
1.2. Підготовка програмного матеріалу (тем, питань), що виносяться на самостійне вивчення	Відповідно до робочої програми та розкладу занять	Розгляд відповідного матеріалу під час аудиторних занять або ІКР ¹ , перевірка конспектів навчальних текстів тощо	10
Виконання індивідуальних завдань (науково-дослідна робота здобувача)			

¹ Індивідуально-консультативна робота викладача зі здобувачами

1.3. Підготовка реферату (есе) за заданою тематикою	Відповідно до розкладу занять і графіку ІКР	Обговорення (захист) матеріалів реферату (есе)	10
1.4. Інші види індивідуальних завдань, в т.ч. підготовка наукових публікацій, участь у роботі круглих столів, конференцій тощо.	Відповідно до розкладу занять і графіку ІКР	Обговорення результатів проведеної роботи під час аудиторних занять або ІКР, наукових конференцій та круглих столів.	5
Разом балів за поточний контроль			50
Підсумковий контроль екзамен / залік			50
Всього балів			100

9. КРИТЕРІЇ ПІДСУМКОВОЇ ОЦІНКИ ЗНАНЬ ЗДОБУВАЧІВ (для іспиту / заліку)

Рівень знань оцінюється:

- «відмінно» / «зараховано» А - від 90 до 100 балів. здобувач виявляє особливі творчі здібності, вміє самостійно знаходити та опрацьовувати необхідну інформацію, демонструє знання матеріалу, проводить узагальнення і висновки. Був присутній на лекціях та семінарських заняттях, під час яких давав вичерпні, обґрунтовані, теоретично і практично правильні відповіді, має конспект з виконаними завданнями до самостійної роботи, презентував реферат (есе) за заданою тематикою, проявляє активність і творчість у науково-дослідній роботі;

- «добре» / «зараховано» В - від 82 до 89 балів. здобувач володіє знаннями матеріалу, але допускає незначні помилки у формуванні термінів, категорій, проте за допомогою викладача швидко орієнтується і знаходить правильні відповіді. Був присутній на лекціях та семінарських заняттях, має конспект з виконаними завданнями до самостійної роботи, презентував реферат (есе) за заданою тематикою, проявляє активність і творчість у науково-дослідній роботі;

- «добре» / «зараховано» С - від 74 до 81 балів. здобувач відтворює значну частину теоретичного матеріалу, виявляє знання і розуміння основних положень, з допомогою викладача може аналізувати навчальний матеріал, але дає недостатньо обґрунтовані, невичерпні відповіді, допускає помилки. При цьому враховується наявність конспекту з виконаними завданнями до самостійної роботи, реферату та активність у науково-дослідній роботі;

- «задовільно» / «зараховано» D - від 64 до 73 балів. здобувач був присутній не на всіх лекціях та семінарських заняттях, володіє навчальним матеріалом на середньому рівні, допускає помилки, серед яких є значна кількість суттєвих. При цьому враховується наявність конспекту з виконаними завданнями до самостійної роботи, рефератів (есе);

- «задовільно» / «зараховано» E - від 60 до 63 балів. здобувач був присутній не на всіх лекціях та семінарських заняттях, володіє навчальним матеріалом на рівні, вищому за початковий, значну частину його відтворює на репродуктивному рівні, на всі запитання дає необґрунтовані, невичерпні відповіді, допускає помилки, має неповний конспект з завданнями до самостійної роботи.

- «незадовільно з можливістю повторного складання» / «не зараховано» FX – від 35 до 59 балів. здобувач володіє матеріалом на рівні окремих фрагментів, що становлять незначну частину навчального матеріалу.

- «незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни» / «не зараховано» F – від 0 до 34 балів. здобувач не володіє навчальним матеріалом.

Таблиця відповідності результатів контролю знань за різними шкалами

100-бальною шкалою	Шкала за ECTS	За національною шкалою
---------------------------	----------------------	-------------------------------

		екзамен	залік
90-100 (10-12)	A	Відмінно	зараховано
82-89 (8-9)	B	Добре	
74-81(6-7)	C		
64-73 (5)	D	Задовільно	не зараховано
60-63 (4)	E		
35-59 (3)	Fx	незадовільно	
1-34 (2)	F		

10. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Основна

1. Методи обстеження в фізичній терапії: Навч.посібник /Укл. Цанько І.І. та ін. - Київ: КПІ ім. Ігоря Сікорського, 2023. - 162 с.
2. Антропова Т.О. Обстеження та визначення стану здоров'я. - Київ «Медицина», 2006.- 234 с.
3. Бойчук Т., Голубева М., Левандовский О. Основи діагностичних досліджень у фізичній реабілітації. - Львів: ЗУКЦ, 2010. - 239 с.

Допоміжна

1. Пропедевтика внутрішньої медицини: підручник / Ю.І. Децик, О.Г. Яворський, Є.М. Нейко та ін.; за ред. О.Г. Яворського. – 6-е вид., випр. і допов. – К.: ВСВ «Медицина», 2020. – 552 с. + 12 с. кольор. вкл.
2. Методи об'єктивного обстеження хворого в клініці внутрішніх хвороб : навч. посібник / О. О. Якименко, О. Є. Кравчук, В. В. Клочко [та ін.] ; за ред. О. О. Якименко. — Одеса: ОНМедУ, 2014. — 124 с. ISBN 978-966-443-070-5
3. Методи діагностики в клініці внутрішньої медицини: навчальний посібник / А.С.Свінцицький. - К.: ВСВ «Медицина», 2019. – 1008 с. + 80 с. кольор. вкл.

Інформаційні ресурси

1. Міністерство охорони здоров'я <http://www.moz.gov.ua/ua/portal/>
2. American Heart Association <https://www.onlineaha.org/>
3. British Heart Foundation <https://www.bhf.org.uk/>